

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizelési árak:

egész évre 6 pengő, félévre 3 pengő

Egyes szám ára 15 fillér

külföldre egész évre 10 pengő

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS.

Főmunkatárs: DR. SZASZ FERENC.

Laptulajdonos: MINERVA B.T.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám.

Magyar vértanúk hónapja

Magyarország az új történelmi sorsfordulón 1918. novemberben esett keresztül. E hónapban említtük össze a történelmi Magyarországot, hogy a sötét orosz lebujságból átértelmezett bolsevizmus négyhónapi szörnyű garázdálkodása után a csoukan bár, de újjáéledő Magyarország megkezdje az építő munkát.

Először a romokat, melyek a háború pusztítás megsemmisítő útját jelezték. Ezek a romok a világháború előtti magyar történelmi és közelelt sok valóságát temették maguk alá. A megmételvény és a szörnyzetlöntről a gyűlölet és a nyúlás szellemét hozta magukkal azok a szabadkímélves behaladtok, akiknek szíveiben hazgya el a nemzet testi és lelke rojait megbénító szörny: nem akarok többé tónál látni. És valóban, azokban a szörnyű napokban csak katonaháza öltözött útonjáró, szorgo, vére szeméremlyerényeket levetett látni, akik itthon immorizáltak az ártatlanokat, gyilkolták az önkénteseket, vértörvényeket alakítottak a kollérszomszj Kéleziére, minálta itt Erőlyben félénken, általában szívdóttak be a szívdől és álltek be hísséssipis nélkül Szertván megszűntelt öröbe. Egyebek között ez legnagyobb és sokan nem bocsátható gazra a magyarországi proletárdiktatúrának: ehek hármineadjárja egedte Erőly drága földjét.

A magyar vértanúk sorát gróf Tisza István volt magyar miniszterelnök nyitotta meg, akit 1918. október 31-én az lakásának előcsarnokában felesége személtárára löltön két elvetemült terrorista gazember. Ez volt a jelése. Ez a két lövés, mely a háború előtti Magyar és polai élet egyik legnagyobb alakjának életét kioltotta, maunkor langha borította az országot és megnyitotta aútát a végeztel, mely négy hónapon keresztül az ország kérészény Magyarországot megsemmisítését fejezte. A legihíványabb és legszánandóbb emlékü magyar gróf, Károlyi Mihály, aki gyáva remecselé állt a

bolsevista forradalom rohanó szekérére, odáabia a kypelöt egy seplős, vörös, puffadt képű zaldónak, akit Kun Bélának átkoz magyar történelem. A gyökeréig felbomlott állami és társadalmi rend lovgoványai között a liderefeny kékes lángjával lobogott a proletárdiktatúra szel-

leme és mohón igyékézt előlni, megsemmisíteti, ami nemzeti volt és magyar.

Ezt a szörnyűséget gróf Tisza István nem erte meg. A gesztí sírholt esendjében beken pihent már akkor orlyóvécekkel átfúrt szíve. Ma meg, vagy talán ma már nem lehet tudni, hogy miként fordult a háború utáni magyar történelem sorsa, ha gróf Tisza István életben marad, ha az utolsó pillanataiban acélos kezébe ragadja a gyáván elhajított gyepöl, a rendőrség fogagaban lévő Kun Bélától, akkor utoléri a hozzá egyedül méltó sors: elismerik örökre, hogy e kisebb bajjal elhárítják a később rákzúduló sokkal nagyobb bajt. Me, amikor hála Istónek, jelentékenyen túl vagyunk a világbolsevizmus közvelen veszedelmén, ezt a kérdést nem is időszerű fesszegetni. Ezt elvégti majd a történelem, mely hísségesen számolt fog adni karok eseményeiről, epekek eslekedéséről egyaránt. Mindazonáltal nem celtalan nekünk november havában megemlékezni egyfelől a hirtedt ösírözés forradalom vértanúiról, másfelől a forradalom iszonyatúiról. A vértanúkra emlékezés megerősít meg nem alkuvó erkölcsi erőt ad a nagy veszedelmek órájában minden igaz magyarnak. A forradalom iszonyata pedig, mely szörnyes ár módjárán hőmplyözve, kímélet nélkül borít el és sodor magával mindent, arra tanít minket, hogy minden örökkel, akaratunkkal, lelkesesünkkel, testi lelki, szellemi erőfeszítésünkkel az álltan és a társadalom rendjének fenntartásáért dolgozzunk. A zavar, a bizonytalanság a feloldulást tereltesz. Kiver nyugalmunkból, kiöz hazánkából, áveszi kegyerünkét, mezuromunkból életünkét. A reud, a biztonság megnyug

TISZA ISTVÁN GRÓF.

hedt ösírözés forradalom vértanúiról, másfelől a forradalom iszonyatúiról. A vértanúkra emlékezés megerősít meg nem alkuvó erkölcsi erőt ad a nagy veszedelmek órájában minden igaz magyarnak. A forradalom iszonyata pedig, mely szörnyes ár módjárán hőmplyözve, kímélet nélkül borít el és sodor magával mindent, arra tanít minket, hogy minden örökkel, akaratunkkal, lelkesesünkkel, testi lelki, szellemi erőfeszítésünkkel az álltan és a társadalom rendjének fenntartásáért dolgozzunk. A zavar, a bizonytalanság a feloldulást tereltesz. Kiver nyugalmunkból, kiöz hazánkából, áveszi kegyerünkét, mezuromunkból életünkét. A reud, a biztonság megnyug

yást ad, életkedvet varázsol belénk, munkát nyújt és kegyeret biztosít nekünk.

Hogy ezt a nyugalmat és biztonságot sikerült elérniük, a nemzeti lélek egyetemes, őstípusú ellenállásán kívül azoknak a magyar vértanúknak köszönjük, akik a jobb és szebb új magyar jövőért életüket áldozták. Gróf Tisza István, a bolsevista forradalom első magyar vértanúja, a nagy államférfi, sok küzdelem vívói életé-

ben, hazája javára, nemzete fiával is, de vértanúságán örökséssé vált a magyar nemzet szemében s a nemzet többi neméig ama magyar között fogja emlegetni meg akik az új Európa új Magyarországot a sors- és szerencsét forduló keresztútjánál vértanúhalálukkal lendítették megérdemelt szebb és boldogabb jövőndé felé.

P. Jánosy Béla

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

Az erdélyi részek vendéfgazdálkodási feladatai

A Keletmagyarországi és Erdélyrészi Fürdők Szövetségének marosvásárhelyi központja rendkívül figyelemreméltó összefoglalót állított össze mindazokról az indokolt kívánságokról, amelyek a hazatért erdélyi részek vendéfgazdálkodási intézményei, fürdő és üdülőhelyei, továbbá azok felszerelési és ismertetési iránt az elmúlt fűrdőidény folyamán megnyilatkoztak. A Fürdőszövetség nagy körültekintéssel állította fel a nagyközönség, a sajtó és az egyes közületek részéről fölmerült kívánságokat, azzal a kimondott céllal, hogy a jövő évi erdélyrészi fűrdőidényre rendelkezésre álló idő alatt az indokolt kívánságoknak megfelelőleg szervezhessék át. A Fürdők Szövetsége tevékeny vezetőségének összefoglalóját eljuttatta az Erdélyrészi Gazdasági Tanácshoz tanulmányozás és további eljárás céljából. A Tanács Béli Kálmán gróf elnökhöz tartott legutóbbi ülésén tüzésesen foglalkozott a Fürdőszövetség megállapításaival, amelyek közül a sajtóban már ismertetett tényeken kívül, jelentőségüknek megfelelőleg az alábbi kívánságokat emelhetjük ki:

Az összeköttetés szempontjából az erdélyrészi vendéfgazdálkodás kivánatosnak tartja, hogy az államvasutat a helyjegyek kiadását Szeretfalváról Budapestre is rendeztesse. Kivánatos, hogy a forgalmas pályaudvarokon a gyümölcs és frissítő italok, valamint a levelezőlapok árusítása megszerveztessék. Az első idényben sokhiányú hiányzatok az állomási ruházatok, továbbá a telefonösszeköttetések is a vasutállomások és a helyi telefonszolgálat között. A társaságpócsai-járatok személyzete számára vendéfgazdálkodási érdeki, hogy a télen tanfolyamokat szervezzenek egyfelől az utasokkal való előékeny bánásmódról, másfelől pedig azoknak a vidékeknél tudnivalóiról, amelyeken át az állandó járatok kocsijai közlekednek. E vonalak állomásaiknak megjelölése is hiányos, a legkezdtelegesebb melléklétszerekkel sem rendelkeznek. A székhelyföldi vasuti fővonal élezközlekedését pedig kívánatos, hogy kellő mennyiségű frissítővel és főzelékekkel lássák el.

A székhelyföldi városok saját vendéfgazdálkodási tevékenységüket szolgálják a jövő nyári idényben, ha az utasok tájékoztatására többnyelvű tájékoztató térképábrázolatokat adnának ki városokról és megtekintésre érdemes környékekről. A szállók, kávéházak, vendéglők és cukrászdák korszerűsítésén kívül szükség van az árak ki-

írásának, a tisztaságnak és a szükséges mellékletek felszerelésének szigorú ellenőrzésére is. A nács a fizetővendég intézmény megszervezésére megtehető eredményel kecsesgőtt lépesít, továbbá forgalmas erdélyrészi szállókban szervezte me helységek közötti alkalmi személyautó-forgalom irányos rendszerét is. Az előbbi célkitűzés megvalósítását az erdélyi városok területén az Országos Mag. Vendéfgazdálkodási Szövetség kitűnő szervezete vezette be.

Az erdélyi fürdők és üdülőhelyek felszerelése és a további felszerelésük iránti kívánalmak a saiban eléggé széleskörű ismertetést nyertek. Az Erdélyi Fürdőszövetség a már közudatba jutott kívánalmakon kívül szükségesnek tartja, hogy a fűrdőidényben férfőhelyek kiadása központosított s így ellenőrzési rendszerben történjék, továbbá a panziók, v. tulajdonosok, vendéglősök és vezető személyze számára idegenforgalmi szerveink a télen idegenforgalmi továbbképző tanfolyamokat rendezzenek. Vánatos továbbá, hogy a fürdőtelepek fürdőorvosok ezek asszisztenciális intézményei kellő mértékű szerveztessenek meg. A fürdők közönségének élet-szer-eállításá ugyancsak további gondos kiépítés megszerveztés kíván, mert csak ilyen alapon érvényesülhetnek a hatóság intézkedése és élelmiszer-ellátás mennyiségét és minőségét illetőleg. A Fürdőszövetség összeállította a vezető, tehát a leglátogatott erdélyi fürdőhelyek vendéfgazdálkodási fejlesztés megkívánt további intézkedések rendjét a szállóforgó fürdőhelyek külön megjelölésével is. Így t. számba vették Szováta, Borszék, Tuszád stb. helylegű tenivalóit külön is.

Az Erdélyi Fürdőszövetség célszerű összeállítását az Erdélyrészi Gazdasági Tanács elismertette magáévá. Egyben annak a reményének a kifejezést, hogy az erdélyrészi vendéfgazdálkodás nagyra hivatott, kitűnő szakmai képviselője, kiépít szervezeténél fogva eredményesen fog eljárni az érdekekben, hogy a tennivalókra vonatkozó értő megállapításai már a jövő erdélyi fűrdőidényben vényesülhessenek. A Tanács ebből az alkalomból maga részéről a kitűzött célok elérésére hathatós támogatást — közérdekről lévén szó, — mint eddig úgy a jövőben is biztosítja a Fürdőszövetség számára.

A honvédelmi miniszter fogadja az egyik visszatért csapatrészt díszmenetben. A büszkeség, az elévzetti nagy munka, a beteljesített hivatás büszkesége van mindegyik hős katona arcára írva. Sok ezer honvéd harcolt a keleti harc téren, hogy megállítsa a Szovjetnek barbár, Európa népei ellen irányuló támadását. Dicséret és tisztelet a magyar katonáknak az egész nemzet részéről.

Hősök ők valamennyien

Vasárnap, november 9-én tartották meg Akasztónán a hegyi dandár győzelmes visszatérésének ünnepélyét. Négy hegyivadász zászlóalj tért haza a keleti frontról, Podolia síkjáról, Galicia sörtengeréből, a Dnyeszter partjáról.

A Kormányzó úr képviseletében vitéz Bartha Károly vezredes, honvédelmi miniszter jelent meg a fogadtatáson, de lélekben ott volt az egész nemzet.

A kárpátaljai helyőrséghez tartozó hegyidandár az első volt azok között, akiket a szovjet bíróságtalan megaláztatásra mozgosítottak.

A vörös csapatok már az első napon fel akarták robbantani a lavoasnei alagútát, de a hegyi vadászok vállgyors rajtaütéssel előretörték és megmentették a hadászatiilag fontos pontokat.

Csapatunk erélyesen üldözik az ellenséget... olvastuk gyakran a hadijelentésekben. Az üldörök mindig ezek a hegyi vadászok voltak.

A hegyi háborúnak különleges fogásai vannak. Az egyik harcsoportnak hegygerincen kellett fától-fáig átverekednie magát ellenségés tűzben. A fejszés csapatok a leghevesebb tüzelés dacára né vágták az utat a máhás Állatok és páncéltörők számára. A hágóknak, hegyeknek, szorosoknak ezer veszélye várta a hegyi vadást, hatalmas feladatokat kellett megoldaniuk. És mégis, az ölszörös túlerőben lévő ellenséget mindenütt levertek és kivetették őket beépített állásokból. Nagyon jól működött mindenki a szovjet elleni harcokban, az aknavetők, a páncéltörő ágyúk kezelői, a műszaki csapatok. Fontos hivatást töltött be mindegyik fegyverem.

Ma már nevelve mesélik kalandjaikat, viselt dolgukat az otthoniuknak. Feljegyezzük mi is az egyik szabványos esetét, aki a zászlóaljparancsnok gép-

kocsivezetője volt. A legnagyobb tűzben előment a kocsijával és sebesült társait szállította a költözvényhelyre. Sokszor előfordult, hogy csak félkézrel irányíthatta a hepe-hupás terepen a kocsit, a másikról sebesült bajtársának a sebet szorította össze, hogy könnyebben viselje el a rázkódásokat.

Tehát a hegyivadászok voltak a vitézek között is a legvitézebbek, a bátrok között is a legbátrobbak a Kárpátokon, ott ahol védelmezni kellett a hazát és őrt állami, hogy az ellenség be ne törjön a magyar otthonokba.

Egy nagy francia történelvő mondja, vajjon meg fogja-e Európa fizetni Magyarországnak mindazt a vérdadozatot és elszánt hősiességet, amellyel a nyugati kultúrát ezer esztendőn át védelmezte?

Amikor nézzük a hős katonáinkból készült fényképeket, ahogy olvassuk a hadijelentéseket és tudósításokat, ahogy hallgatjuk a hazatért katonák hangját, úgy érezzük, hogy nem! Ezt a kiállást és hősiességet Európa sohasem tudja megfizetni.

A régi huszárvirtus helyébe a mai háborúban a repülő léptek. Ők végzik a legnehezebb feladatokat, a rajtaütést, a felderítést. A repülő felderítő szolgálat különösen odaadó és lelkes katonákat követel. Is ellenség legjobban védett poklába kell behatolnia. A most hazatért közelfelderítő repülőszázad alaposan kivette részét a szovjet elleni harcokból. Az egyik repülő éjszakai bombázásra küldték, a másik hajót gyújtott fel, süllyesztett el. A harmadik motorhiba miatt szovjet földön kényszerült leszállni, de napokon keresztül őrizte gépét éhesen és szomjasan, egyetlen géppuskával, amíg a földi seregek előnyomulásban el nem érték őt.

Gondoljunk rájuk büszkeséggel. Hősök ők valamennyien.

Hitler újabb hatalmas beszéde. A történelmi nevezetesség Lővenbrüppincében az idén is összejöttek az 1923. november hó 9-iki nemzeti-szocialista felvonulás résztvevői, valamint a párt régi harcosai. Az összejövetelen megjelent és megszabású beszédet mondott a Németbirodalom vezére, aki a keleti főhadiszláslról érkezett Münchenbe. A Führer változta a jelenlegi politikai és katonai helyzetet. Mindenekelőtt rámutatott a tábbaválasztás bizonyult német farszólásokra, hogy a nyugati hadjárat befejezése után meggyezésre jusson. Akkoriban utóljára határozottam el magam — jelentette ki Hitler Adolf — hogy Angliának kezét nyujtok és rámutatott, hogy a háború folytatása éppen Anglia számára okatlan lenne. Ezt a térfelőlalon nem értették meg, így nem maradt más hátra, mint az, hogy most már a rohamúkat végrehelyesen sorosra költjük és rülpünk arra az útra, amely minden dőkre megszabadít minket a veszedelmektől, azoktól a veszedelmektől, melyek nemcsak a német birodalmat, hanem egész Európát veszélyeztetik. Amikor ezen a helyen utóljára esztettem Önökhöz, akkor olyan győzelem tudatában beszélhettem, amiről előttem halandó még aligha eszelhetett. Mégis akkor súlyos teher nehezedett rám, mert fíztásban oltam, hogy mindana világszemélyek mögött, mint tulajdonképpeni vezetőjét, az kell keresni, aki mindig a nemzetek viszállykodásából él, a nemzetközli zsidót. Ezt a zsidót, mint világyűjtoztatót ismerem meg. Láttuk, hogy a zsidóság önzhatalma, pénzületei ilyen értelemben dolgoztak. A háború első aipjaiban az angol hadifelszerelési szványek tulajdonosai egész nyilván hangoztatták, hogy a háborúnak galább három évig kell tartania. A Führer ezután behatóan változta a úpítalista-demokratia zsidóság üzenetinek alayalóságát. Semmi sem a több — mondotta a Führer, — ínthogy egyik napon az a hatalom szembekerül velünk, amely főből éppen ez a zsidó szellem uralkodik a földfelettetenebbül: a Szovjetunió, az az állam, amelyben az egész nemzeti intelligenciát a végőhódra ttek. A Führer ezután változta a

szovjet keleti felvonulásának képét, a százsámra épülő repülőterekkel, a hallatlan méretekre fokozott hadipari termelést és végül több mint 170 hadosztályú összpontosítását. Semmi kétség nem maradt, hogy Oroszország el volt határozva legkésőbb az idén őszel, de lehetőleg már a nyáron elindulni. Ma először árulhatom el, — mondta — hogy miről következteltünk erre, 1939—40. évben Londonban, az alsóházban sürűn tartottak úgynevezett titkos üléseket. Ezeket a titkos üléseken Churehill úr reményét és meggyőződését fejezte ki, hogy Oroszország közeledik Anglia felé. Ebből levontuk a következtetést. En nyugotam úgy készülttem el, hogy a túlsó oldalról minden pillanatban fellépethetnek. Ha az angoloknak kedvük telik akár Norvégiában, akár a mi német partjainkon, vagy Hollandiában, Belgiumban vagy Franciaországban támadást indítani, akkor csak annyit mondhatunk: tessék, kezdjütek, gyorsabban fordultok vissza, mint ahogyan jöttetek. Ez a harc valóban nemcsak Németország, hanem egész Európának a harca a létért vagy a nemlért. Ennek a harcnak a célja az ellenséges haderő megsemmisítése és az ellenséges hadfelszerelési és ételmezési alapok megszállása. Az ellenség Ленинban éhen fog halni. Bizonyos azonban, hogy én egyetlen egy emberrel sem áldozok többet, mint amentyre okvetlen szükség van. A város körül van zárva és senki sem fogja többé felszabadítani, a kezünkbe fog hullani. Most összefogva szeretném ismertetni ennek a hadjártnak eddigi eredményeit. A foglyok száma kerekén 3.6 millió. Ha erre egyik vagy másik angol köbefűzi azt mondja, hogy ez nincs helyesnyitva, erre a következőket kell megállapítani: Ha egy német katonai hely valant meg számlolt, az pontosan van megszámlolva. A 3.6 millió fogoly csak a világháború viszonyainak megfelelően legalább ugyanannyi esetlettel jelent. Ha felteszem, hogy Oroszországban, a miénkhez hasonlóan, egy esetletre három vagy négy sebesült esik, úgy ez legalább 8—10 millió ember teljes kiesését jelenti a könnyű se-

ABLAK

Amerika felrúptatta a kísérleti légömböt és megpróbált Finnországot terrorizálni, hogy később a bolszevisták ellen békét. Amit a hős nina nem erre választott, azt Roosevelt ur nem teszi az ablakba. Most újabb fel-szököket egy légömb. Itáian meg sebesebb, mint az első és azt akarja elhitetni a világgal, hogy Németország béke felől puhulózik. Ezt paraw Anglia indította, mert mi ököletesen alibiszük Angliának, hogy bekülni szeretne. A légömb azonban nem sokáig pöffeszkedett a hazug híresztelés esalóka hívatéban, mert a német külügyi hivatal menten leléto ez a külpolitikai kacsát. A német külügyi hivatal ugyanis kijelentette, hogy ez a háború csak német győzelemmel és angol békekérvéssel érhet véget. Ez világszó beszéd. És kemény, mint a német ököl. De még erősebb is jelentett ki. Azt, hogy Németország Anglia részeges miniszterelnökével nem köt békét. Churehill úrnak tehát le kell tántorognia a szereplés pódlmárol, ha azt akarja, hogy béke legyen. Mert hát béke lesz, az bizonyos. Az is bizonyos, hogy ennél a békekésinálásnál a német Führer is jelen lesz. De hogy Churehill ott lesz-e, az egészen bizonytalan.

besültek kivételével, akik esetleg még meggyógyulhatnak. Ebből a világg egyetlen hadserege sem gyógyul ki, az orosz hadsereg sem. A hadianyag, amit ebben az időben szákmányoltunk, mérhetetlen. Eddig 15.000 repülőgépet, több mint 22.000 páncélkoesi és több mint 27.000 ágyú. Az egész világ ipara, még a magunkét is beleértve, csak lassankint tudná ezt az anyagot pótolni. A demokráciák ipara a legközelebbi években semmi esetre sem tudja pótolni. Azonkívül eddig 1,070.000 négyzetkilométer szállított meg. Ez a terület mintegy háromszor vagy négyszer nagyobb, mint Franciaország és ötször nagyobb, mint Anglia. Ezen a területen az orosz áversanyagok és az orosz ipar 60—75%-a van.

Két török szállítóhajót megtámadott egy szovjet búvárhajó. Egy szovjet búvárhajó megtámadott két török motoros vitorlást, amely áruval volt úton halog kikötő felé. Az egyik török hajót a bolszevita tengeralattjáró Madij városka magasságában megtorpedózta és elsüllyesztette. A legénységet sikerült megmenteni.

ABLAK

A szomszéd állam vezetője népszavazást rendelt el annak megállapítására, hogy hányan helyeslik azt az országvezetői kárányt, amelyet ő meghonosított. A híradások szerint eddig több, mint 2% millió nyilatkozott meg mellette és csak negyvenköt ezre ellen. A népszavazások általában, bizonyos komoly indokokat és körülményeket felszámítva, mindig viszonylagos értékűek. S különösen viszonylagos értékű a mostani szavazás, egyszerűen azért, mert ezek az igazított idők nem alkalmasak népszavazások levezetésére. S nem tudjuk megállani, kisé mosolyra fakasztó annak a kihangsúlyozása, hogy a 2% millió igenlő szavazattal szemben csak 42-en mondták nemet. Nem fölösleges ezt az elenyésző kis arányszámot kiemelni. Valahogy így fest, mint amikor valaki eskübe rakja a földön heverő gabonát és hogy túlzott nyomatékot és jelentőséget adjon a végzett munkának: siet megállapítani, hogy néhány millió gabonaszemet belegyömösölt a zúdába és mindössze 50-60 szem maradt még a földön. No, de megtörténik, hogy némelykor némelyeknek ez az 50-60 szem is fontos.

Egymást érik a felkelések Irakban. A Popolo di Roma hosszabb cikkben foglalkozik a közelkeleti helyzettel. Megállapítja azt, hogy míg Londonban és Szamarában terveket követésnek írámal való meggyezésről, az egész országban egymást követik a felkelések. A legsúlyosabbak az ország középső részén kibört lázongások. Itt hasznavehetetlenné tették a brit utánpótlás számára oly fontos kanikín-kermansai útat. Egyiptomban is nagy a nyugtalanság. Az egész országban nagyrészt angol-ellenes propagandát folytatnak a titkos rádióállomások. A mufti szökése nem járult hozzá az egyiptomi közhangulat megnyugtatósához.

Az Egyesült Államok képviselőháza 212 : 194 szavazattal elfogadta a semlegességi törvény módosítását. A képviselőház 212 szavazattal 194-gyel azonban elfogadta a semlegességi törvény megváltoztatásáról szóló törvényjavaslatot. A kereskedelmi hajók felfegyverzéséről szóló törvényjavaslat parlamenten vitája ugyan- csak viharos s Roosevelt terve nem vált ellenállásra talál. Roosevelt rákényszerít minden klasszikus parlamenti fogásra, nehogy kisebbséghez maradjon. Így a többi között az

elnök párhíveiből 500 ötlágú parlamenti bizottság, amelynek ezen a héten kellett volna Londonba utaznia, elhalasztotta az indulást, hogy ott lehessen a szavazáson. Roosevelt ezenkívül sürögösen Washingtonba rendelt néhány távollevő képviselőt, akiknek szavazatára számít.

Senki sem bízik az angolszász segítségben. Berlinből érkezett hivatalos jelentés szerint Keres városát elfoglalták. A svéd lapok szerint Keres vidéke — amely teljesen német kézen van — a Szovjet és egyúttal Európa egyik legjelentősebb erőelőhelye. Keres elfoglalását a szovjet hadipárt ismét olyan súlyos csapás érte, amelyet semmiképpen sem pótolhat. Az egyik német haditudósító jelentése szerint a Leningrád körüli harcokban ejtett szovjet hadifoglyok Leningrádot a reménytelenség városának nevezik. Szerintük felrhatóan a városban uralkodó zűrzavar. Leningrádnak két hónap óta semmi összeköttetése nincs a külvilággal. Leningrádnál a németek kezére került szovjet tábori postában levelet találtak, amelyet Danil Tassukin rádiótechnikus intézett Ivan Szolotov nevű barátjához Karlovskába. A szenciáción érdekes levélben többek között a következőket olvashatjuk: — Országunk kétségtefenül igen nagy, és bizonyos területek elvesztése még nem jelenti azt, hogy minden elveszett. Es mégis borzalmas, ha arra gondolok, hogy elvesztésük a Donec-menedét és egy sereg más ipari központot és esetleg Bakut is. Kiváncsian, kétkedve várjuk, mikor és hogyan segít rajtunk Anglia és Amerika. Félek, hogy a végén csak hasznót akarnak húzni belőlünk ezek, a mi gondolkodásunk számára annyira idegen szövetségesek.

Őt francia hajót koboztak el az angolok. Az angolok az utóbbi időben öt francia hajót foglaltak le, amelyek francia gyarmati területeiről árut akartak szállítani Franciaországba. Az öt hajó egy karavánban haladt, amikor egy angol járőrhajó felfedezte. A járőrhajó értesítésére angol hadihajók futottak ki és a francia hajókat elfoglalt. Három hajót fogynysége el akart süllyeszteni, ezt azonban megakadályozták. Az

angolok azzal érvelnek, hogy ezek a hajók dugárukat szállítottak. Mint a tengerügyi hivatal közli, az angolok keréken 40 000 tonna francia hajóteret foglaltak le november 2-án Durbannál, az Indiai óceánon. Az Iberville francia jelzőhajó, amely a hajókaravánt kísérte, még semmi közelből közlést sem táviratozott hollétéből, ezért itteni körökben nem tudják még, vajjon ez a francia hajót is elkobozták-e, vagy pedig vízszatárhefett Madagaskárbra.

Magyar-bolgár barátság. A bolgár parlamenti bizottság által a trónbészre adott válság egyik része a következő meleg szavakban emlékezik meg Magyarországról:

— Örvendünk, hogy a hűmesegegyemény egyesül bennünk Britériá régi barátjával, Magyarországgal is. Magyarországhoz való viszonyunk teljes bizalom és őszinteség jellemzi, ami kifejezésre is jutott a miniszterelnök budapesti látogatása alkalmával.

Kanada nem küld csapatokat tengerentútra. Mackenzie King, kanadai miniszterelnök, az ottawai alsóház szerdai ülésén keményhangú felzárkólásban jelentette be, hogy nem küldenek kanadai csapatokat tengerentútra. King kifejtette, kötelességenek tartja, hogy a kanadai csapatokat csak a kanadai szülőföld védelmére használják fel, — s éppen ezért nem hajlandó vállalni a felelősséget a tengerentúli katonaszkodás célzó hadkötelezettség végrehajtásáért. A miniszterelnök végül azt hangoztatta, hogy a kanadai nép is behoziyította a legutóbbi választások során: ellenzi a tengerentúli katonai szolgálatot.

Hídeg zuhanyként hatott Amerikában Finnország válasza. Washington jelentések szerint a finn válság hídeg zuhanyként hatott az Egyesült Államokban. A Hearst-essoportlapjai sajnálkozással írnak a kísérletről, amellyel az Egyesült Államok rá akarták venni Finnországot, hogy békét kössön a Szovjettel. Kiemelik, hogy igaza volt Hoover volt elnöknek, amikor kijelentette, hogy Cordell Hull Finnországhoz intézett ályenértelmű felhívása nemzetközi szempontból jogossátlan lépés volt.

eromlanak az angol munkások! Griffith képviselő a parlamentben állította, hogy nehéz testmunkások nem kapnak elég enni, úgy egy erejük napról-napra fogy. Az állótüdőfékben és vasgyárakban sok munkás az utóbbi hónapokban mintegy 12 és fél kilogramot fogott, és elhízott Griffith. Az alsóház egy másik tagja, Hill professzor erre kiáltotta, hogy a nehéz munkásoknak szívroha van szükségük, míg Mort munkások hozzáfűzte, hogy a nehéz munkások egészsége tönkremegy, ha nem tesznek semmit érdekükben. Minden képviselő zsebéből az alsóház ülésén egy kekszvet húzott ki, melyet a vasúti alkalmazottak 12 évi szakadatlan munka után kapnak. Stokes képviselő a keksz látásra megintette, hogy azt még egy kromililus sem tudná megérni és megcsesztetni. Más képviselők is hangozták, hogy a munkásság nincsen elégtőlen táplálva. Erre Mr. Churchill kijelentette, hogy más tárgya van a hátnál, — és így is történt!

Nem akar új választást az angol-mánny! Hogy a választást elkerülje, az angol alsóház életét egy évvel meghosszabbították. Időközi választás időről-időre történnek, a kormánypart jelöltjeivel szemben felálló független ellenzéki jelöltre lekölt szavazatok aránya állandóan a vizontt eddig még egyiknek sem sikerült bejutni a parlamentbe. Az ellenzéki jelöltet általában hevesen ümadják a kormányt, így például a Northborough és vrekini nemrégén tartott választásoknál az ellenzéki képviselőjelölt kikelték a kormány ellen, mert a hadbavonult katonák hozzátartozóinak nyomorogók kedl. Lehetséges, hogy a kormány az időközi választásokat is teljesen megszünteti, mivel nincs meggyedve azoknak eredményével.

Anglia az éhség küszöbén. Anglia már sok mindenben szükségelt szenved. Így többek közt nincs tojás Angliában. Mivel a tojás már régen állót a piacról, ehelyett mindenütt ómos külsejű csomagolásban tojáselődöt hoznak forgalomba. A csomagoláson fel van tüntetve, hogy tartalmaz 12 szárított tojásnak felétét. A Daily Mail megvizsgálta a tojáselődöt és a hivatalos viz-

gátat megállapította, hogy csak negyedrészen áll tojásporból, a többi része liszt és sütőpor. Egy másik csomagolásban árusított ilyen tojáselődben, amelyért közel 6 sziltinget kérnek, egyáltalán nem sikerült a tojáspornak még a nyomát sem felfedezni! A kormány az élelmiszertermelés növelésére évente 86 millió fontot fordít, ezt a pénzt a gazdák kapják, hogy olcsóbban adhassanak el, azonban az élelmiszer árak ennek ellenére tovább emelkednek.

Eredménytelen az angol akadémia Törökországban. Berlini politikai körökben a londoni Times ismételt kísérleteit, amelyekkel a keleten előrehaladó katonai eseményeknek Törökországot fenyegető színezetét akar adni, annál kevésbé veszik komolyan, mert — mint hangsúlyozták — a felelős török politikusok már régen felismerhették, mi rejtezik ilyen kísérletek mögött és milyen érdekek találkoznak az angol-szovjet szövetségben. A Wilhelmstrassen a brit hírverés új kísérletével kapcsolatban, amellyel ellenaknákat akar elhelyezni, utalnak a török államelnök világos realpolitikai felfogására és annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy legjobban a török történelem tud feleletet adni arra a kérdésre, vajon melyik oldalról fenyegeti Törökországot veszély. Ezzel kapcsolatban emlékeztetnek a keleti hadjárat kezdetén kiadott német emlékiratra, amely beszámol Molotovnak a Dardanellákat és a Boszporuszra vonatkozó követeléseiről.

Újabb lépések történetek a német-francia közeledés terén. A szabad és megszállt területeken egyaránt teljes nyugalomban eltelt Mindszentek ünnepe alatt átmenetileg szünetelő kormánytevékenység újabb fontos elhatározásokba fogott mind belpolitikai téren, mind pedig a francia-német viszony terén. Belpolitikai téren a kormány minden erejével igyekszik kiküzdeni a tél súlyos nehézségeit, hogy mentesülhesse a nyomortól a kifizethet lakosságot és összefüggő rendszer kidolgozásán fáradozik az ezzel kapcsolatos kérdések megoldása érdekében. A francia-német viszony terén Krug von Nidda német főkönszál vichy hivatalbalépése időszerűvé teszi hasonló francia szolgálat meg-

SZINESABLAK

A hős katonák, akik az orosz fronton száz halálát veszték nemcsak, nehéz küzdelmek után hazatértek pihenni. A nemzet illetékesei a nemzet szeretetével várják és fogadták őket. Megérdemelték. Minden megérdemelnék azok a katonák, akik a világ legnagyobb vészedelmét tartották távol a magyar hazától. Ez a front-élet azonban óriási eredményeket rejt magában a maga élményein keresztül. Az orosz fronton harcoló magyar hősök számtalan szembe látható, tapasztalható, mivő tette a bolszevizmus az orosz népet. Irhatnak össze könyveket, tarthatnak sorozatos előadásokat a bolszevizmus romboló munkájától: egy feltegető orosz falu, egy rongyos, éhes, agyonkínzott orosz paraszt, egy ártatlanok hulláival telt pince közvetlen látása minden könnyű és minden előadásnál többet mondott a magyar honvédek. És önkéntelenül felvetődött a magyar honvédek lelkeiben a kérdés és rémségek láttán: akarhatom én ezt az én hazámat, népemmel! Akarhatom ezt a pokoli szellemet, ezt a szörnyű sorsot, amit világhódolító bolszevizmusnak neveznek? S a magyar katonák egészséges lelke és szelleme udorodva fordult el a kéneltől és borzongva mondta magában: nem akarom!...

kezdsét Németországban. Illetékes körökből származó hírek szerint az új németországi francia konzulátus székhelye Berlinben lesz.

A Murmann-vasúttal félhik az angolszász államok. Mértékadó finn körök kétségtelennek tartják, hogy a Finnországra gyakorolt angolszász nyomás egy utolsó kísérlet arra, hogy a murmanszki kikötőt és a Murmann-vasúttal megmentsék a Szovjet számára szóló segítségnyújtás céljaira. Az a terv ugyanis, hogy a szállítmányok kirakására Archangelsk kikötőjét vegyék igénybe, kérészülvethetetlen. Archangelsk kikötője az év legnagyobb részében be van fagyva és egyébként is átjárása a legnagyobb kockázattal jár. Ezzel szemben Murmanszk a szükséges hajógyárakkal és segédparokkal is rendelkezik, azon kívül pedig Alexandrovsk tengerészeti támaszpont is van. Murmanszk azért is előnyösebb, mert az úszó jég sem veszélyezteteti az itteni hajóforgalmat.

HIREK

SZÍNHÁZNYITÁS.

November 9-én nagy ünnepe volt Erdély fővárosának, Kolozsvárnak. Külsőleg is, belsőleg is pompás ünnepség keretében nyílt meg a magyar kormány nemes áldozatkészségéből teljesen rendezhető kolozsvári Nemzeti Színház, melynek megnyitói előadásán a gugnyelkődő Kormányzó urat a vgl. és közközt. miniszter képviselte. A színház megnyitói estélyi közönsége történelmi képet nyújtott. A nemzeti himnusz elhangzása után T. A. r. a. y. F. e. n. c. igazgató mondott ünnepi beszédet, melyben a kolozsvári színház régi hagyományaira támaszkodva, igérté az újonnan életrekelte erdélyi magyar színházi ügyet szolgálni. A megnyitói beszéd után, mely nagy és általános letérsést váltott ki a díszes közönség sorából, a világhírű angol drámaíró, Shakespeare (Seks:pir) nagy mélyszögű, Hamlet c. drámájának második részét állta elő a prózai társulat, majd utána egy régi darabot, Hunyadi Mátyás királytól áldoztatásáról. A színház opera-együttese a Hungadi László című nagy magyar dalmból adott elő részleteket. A közönség áhítatos figyelemmel hallgatta az előadásokat a felkeltében azaz a megnyitótól gondolatotól, hogy a kolozsvári magyar színházról visszakapott drága magyar kultúrakincsét a kezéből soha ki nem fogja adni. A megnyitói előadás a magyar Rádó is követette, s a színház a megnyitói műsorát utána következő két estén megismételte.

Az erdélyi nyereményközlés. Dr. Kósz Lajos pénzügyi államtitkár a sajtó képviselői előtt ismerte le az erdélyi nyereményközlés kibocsátásának részleteit. Rámutatott arra, hogy a pénzügyi kormányzatnak az utóbbi években milyen nagy feladatokkal kellett megbirkóznia, hogy a felmerülő szükségletekről gondoskodni tudjon.

A visszaszűlés óta igen jelentős áldozatokat hozott az ország Erdély érdekében. Ez csak ténylegesállapítás akar lenni, tövörol sem szemrehányás, hiszen amit adtunk, a legnagyobb örömmel adtunk. Erdélyért ebben az évben 279 millió pengő deficitet vállaltunk, ugyanakkor, amikor az 1941. évre elkészített költségvetés, amely a visszaszűlési keleti és erdélyi ország-rész költségvetése nélkül készült el, csak 32 millió pengő hiányt tüntetett fel. Az erdélyi és keleti országrész közlekedési viszonyainak megjavítása érdekében a MÁV 99 millió pengő fordított beruházásokra, az utak helyreállítására és fenntartására pedig 48

millió pengő fordítottak, míg szociális célokra 22 millió pengő fizettek ki. A közgazdasági különböző építkezéseire 29 millió pengő fordítottak, a hitel-szervezet megerősítésére 42 millió pengő. Anyagi erőnkhez mérten igen tiszt rendkívül jelentős összegeteket tegyük átmenben fordítottunk arra a célra, hogy Erdélyt talpraállítsuk s teljesen összekapcsoljuk a trianoni országgrszérel.

A megkezdett munkát azonnal folytatni kell s még rendkívül nagy feladatok állnak előttünk s a megoldás útját nem lassíthatjuk. Ezért a pénzügyminiszter nyereményközlést bocsát ki Erdély céljaira. A közlés 100 millió pengő névértékben kerül kibocsátásra. A közlésn negyzezer alkalommal kamatozik s a kamatozás már most november elsejétől kezdődik. A kötvények névértéke 200 pengő, azonnal hogy a gyengébb anyagi erővel rendelkezők is résztvehessenek ebben a nemzeti áldozathozatalban és kivéteessé részüket az országépítő munkában, fél és negyed kötvényeket is kibocsátunk. A kötvényeket 20 év alatt névértékben fizetik össze, a törlesztés a harmadik évtől kezdődik, de a nyeremények sorolása már 1943 január 2-án megkezdődik. Husz estendő alkalommal 26 ezer nyereményt sorsolnak ki, összesen több mint 46,5 millió pengő értékben. A nyeremények között lesz két darab egymillió pengős, negy darab 750 ezer pengős és 14 darab 500 ezer pengős ötmilyeremény. A nyeremény kiadását éventén kétszer január és július első hétköznapján lesz. Gondoskodás történt arról is, hogy a pénzügyintézetek a közlésnyeréssel támogatás: a jegyzés 50 százaléka erejéig fognak kölcsönt nyújtani. Ez természetesen csak a nagyobb jegyzésekre vonatkozik.

Vitési eskütelét Zilahon. November elején 28 szűgységi vitész tette le a Vitési esküt házi ünnepség keretében a városnegyeháza díszteremében. Az új vitészek a következők: Bándi György, Gúzezi Ferenc, Deák András, Deák Mihály, Debre István, Domokos András, Dull Ferenc, Farkas Lajos, Fodor Sándor, Haraklányi Sámuel, Józsa György, Józsa P. János, Juhász István, Kocsis László, Konrád László, Kólyu István, Márton Károly, Molnár György, Nagy Ferenc, Nagy Dániel, Nagy Bántó László, Német Miklós, Paniti József, Prájkó József, Szigeti József, Szuhányi József, Váradi Mihály, Vízaknai József, néhai Major András, néhai Keresztes B. Ferenc. — A két utóbbit a Kormányzó Ötömlődsága vitésze avatáuffotta.

ABLAK

A hónapok ország fővárosára és városokkal ezeltől orgyilkos módon agyonlőtték egyik utcán a német hadsereg nyílt magasságra betették. A gyilkost, amint varható is volt, halálra ítélték s bár a hír nem szől arról, hogy az ítélet végre is hajtották, lehetetlen, hogy a gyilkos már megkapta méltó büntetését. Gyilkosságok mindig és mindenütt történnek, mert rendszert, a fenálló rend ellen budaökök mindenütt vannak. Nélkünk, magyaroknak minden este örülnünk lehet, hogy fővárosunkban nem történik meg, hogy a szövetséges hadsereg útszéleit nyílt utcán puffanták le. Általában temperamentumos nemzet vagyunk, de polifkai vagy orgyilkoságra nem vagyunk berendezkedve. Alaptermesztésünk, nemzeti életünk megalapozottsága, államrendünk erős alapokon nyugvó megbízhatósága általában megakadályozzák az ilyen súlyos bűntetteket. Nem jellemvonásunk közügynek minősített unánbanszó ügyre alatt revolverrel és bombával billenteni helyre a megbontott társadalmi rend, mert nálunk a társadalmi rend felett nem egyesek, hanem az egész nemzet farszadalmá öröklik.

A célloves fontossága. Kétféle gyarorszag és Erdély egy részén visszalértélt, fontos feladat háru a megsonkított háza mindzdo szerveire, amelyek a két vilázi szűgyság és elnyomtas által a szohadulást túrék ki élkent. Így a Országos Magyar Lovész Szövetséget és ezen keresztül a Lovészegyesületekre is, különösen azokra, amelyek a felszabaduló végeken kívánna gondoskodni a nemzetvédelem viható álló bástyáinak felépítéséről. A magyar állami fegyverforgató nép volt. Ez nemzeti jellemvonása is egyúttal. Erős és sikert arató azonban csak akkor volt a nép, amikor az egyesületek a fegyverforgató nemcsal kedvelésből, hanem sokkal magasabb érdekektől is írni kívánják. A szabadsághuroct követő elnyomtat által elhálgattak a fegyverek, de a kiégvés után magához tért Magyarországának már több mint 100 lövészegyesülete alakult, mert mindenki érezte, hogy a fegyverrel válljartasság önbizalmat ad, erőt és önfelegyezeset. A világháború elől időkben, a béke anyorkorszákbán a részvetlenség, az anyagi hiánya és a közöny miatt sok lövészegyesület megszűnt, mert elpusztultak az ember

ből a tespedésből végre is Miklós ráta fel a nemzeti megértette őt. A céllovást felismerték a hivatalos téma. A m. kir. belügyminiszter a megalkotandó lövőbűntetés részére az egyes bűntételtől és ezzel egy sikra a sokszor szélházó öröket. A Magyar Lövész Szövetség gondoskodik arról, hogy az egyes tervszerű kiépítés a köz- gyűjtőpontjába helyezze. A kor tájékoztatja és szak- kal látja el mindazokat, a zafias buzgalommal áhának védelem eme nagyjelentő- sűletének kimunkálása mellé ebbe az elengedhetetlenül es mozgalmis bekaposo- kivánnak. Szemere Miklós: „Aki a hazát nemcsak de férfiakhoz illően fegyver- zben akarják szolgálni és az el szemben megvédeni, azok a felt fővel akarnak szabad járni, tanulniuk célja löni.” **A szövetkezes tanfolyam.** A szövetkezesi eszme mind nagyobb- sághoz jut, mert a mai gazda- ságban a szövetkezesek a ter- s a fogvasztó között leges- ző módon képviselik a kap- s. Ennek a jegyében nyílt özelebből a kolozsvári egy- szegazdaságtudományi karán a felvésségi minisztérium er- zsi kirendeltségének támogatá- vadalmint a Szövetség Gazda- Híttészetkezesek központja az erdélyrészi Hagya Szövet- Szövetségének hevonásával szövetkezesi tanfolyamot. A amol Oberding Antal dr. öni intézeti tanár rendezi a kérték közreműködésével. Gé- balogh Vilmos dr. miniszteri s, a földművelésügyi minisz- ter erdélyrészi kirendeltségnek te megnyitó beszédében rámu- tarrk, hogy a magyar felolós- ók annakidején felismerték a nek kivándorlásban rejlt ve- nomet s ekkor jöttek arra a gon- d, hogy foglalkoztatni kell a séséget. Az egyetlen megoldás a dekekben csak a szövetkezesek ben valósulhatott meg. Ez a más helyes is volt. Az erdélyi

gazdák bekapcsolása a szövetkezesi mozgalmába komoly eredményekkel járt. A megnyitó után Sövényházy Ferenc dr. egyetemi tanár tartott elő- adást a magán- és kereskedelmi jog alapismereteinek tárgyköréből.

Amerikának újabb milliomosokra van szüksége. A világháború után, mint ahogyan arról az akkori jövedelmiadó bevallások tanúsítják, 21.000 új milliomossal gazdagodott az Egyesült Államok pénzürszlokrá- ciójának népes társadalma. Kétségtelen, hogy most is a hadfelszerelési ipar nagytökeiseinek és a főzde hi- ántának érdekeit szolgálja Roosevelt, amikor hétémerfüldes eszében a háború után lohól a sajátóban nagyvilágot látott közlemények szerint különösen a haditengerészet szá- mára teljesített szállításioknál a had- felszerelési ipar nem egy esetben 250 százalékos haszonnal dolgozik.

A magyarországi Vitézi Rend katonas- eseménye tuteleceleg Zrínyi Miklós, a költő és hadvezér, leszármazottja annak a híres Zrínyi Miklósnak, aki Szigetvár hősi esedelm után mara- dék csapatával kirohant a várból és utolsó emberig hősi halált halt. A ma- gyar vitézi erények méltó viselője volt a költő Zrínyi Miklós is, akinek hépet- tét közöljük. Leghíresebb műve a „Zrí- nyiász” (Szigeti veszedelem), hősköl- temény, amelyben a Szigetvárt védő Zrínyi Miklós kirohanását és hősi hal- álát ekekelte meg. A magyar Vitézi Rend tagjai valamennyien büszkén valthatják a költő és hadvezér a ma- gyar katonai erények megtestesítőjé- vé.

Spanyolországban halálal büntetik a zugkereskedőket. A spanyol híva- talos közlönyy rendelletek közöl, mely bizonyos áruelemeknek zűgforga- lombban való árusítására halálbünte- tét helyez kilátásba. A halálbünte- tes az élelmiszerekkel, takarmány- neműekkel, háztartási szénnel, ruha- neműekkel, szappannal és gyógyes- zerekkel ázótt zugkereskedelmre ter- jed ki. A halálbüntetések kiszabá- sára rendkívüli bíróságok illetékesek.

Vetítettkép előadás a méhészek- nek. Vetítettkép-bemutatóval kaposo- latos méhészeti előadásokkal az Erdélyrészi Méhészeti Egyesület Ko- fozsvárról, megkezdte téli ingyenes méhészeti szakelőadásait. Az előad- sok minden szerdán délután 6 órakor tartatnak meg az egyesület hivatalos helyiségében Majális-utca 22. szám alatt. Az előadások látogatása díjta- lan, melyre nem csak egyesületi ta- gokat, hanem vendégeket is szívesen lát az egyesület. Az előadástok dr. Örsi Pál Zoltán egyet. m. tanár az Erdélyrészi Méhészeti Egyesület al- előnöke tartja és az előadást rendszerint megbeszélés követi, melyen az előadás tárgyát képező vagy a méhé- sek által felvetett egyéb szakkérdé- sek kerülnek megvitásra. Az első előadást november hó 5-én délután 6 órakor tartották meg Majális-utca 22. szám alatt.

Főntes közlemény állattartó gazdaolvasóink részére.

Számos gazdaolvasónk van, aki állattartásában a ma már nélkülözhe- telen PEKK és FUTOR beszerzési hely- el és alkalmazási módját még nem ismeri. E célból lapunk 751-ik oldalán érdeklő gazdaolvasóink számára egy kiütölendő és lapunknak beküldendő összeállítást közlünk.

A megfelelő rovatokat mindenki a saját állattartóállományának megfelelően töltse ki (az őt nem érdeklő részt húzza át) és kiadóhivatalunknak küld- je be. Érdeklődésére a választ díjmen- tesen megkapja. A beküldéssel kaposo- latos 20 fillér bérlegköltséget a kiadó- hivatal akként téríti vissza, hogy ez az előfizelési díj legközelebb beküldésé- kor az illető beküldő gazdaolvasónk által levonásba hozható.

A vedlés és a baromflak tollazata

A baromflak évente megismétlődő tollváltozását nevezzük vedlésnek, amelyen minden baromfi át szokott esni.

Annak ellenére, hogy a vedlés évente megismétlődő természetes folyamat, a baromflak állapotára gyakorolt hatását nézve, joggal nevezhetjük beteges állapotnak. Ilyenkor a baromflak közérzete zavart s testileg nagyon legyöngülnek.

Vedléskor a baromflak tollazatának nagy része kihull, testük nagyobb része csupasz. Ezért fáznak, s csupasz testüket a hidegtől féltve, az udvar nyugodtabb sarkaiban gubbasztanak. Areszínük sápadt, a taraj fonnyadt, összeszugorottott és szintelen, ami a teljesítőképesség teljes szünetelését jelenti. A tyúkok nem párosodnak és nem is kotlanak. Akakasok fiatalabb korban párosodnak ugyan a vedlés alatt is, természetesen mérsékeltbben, de az öregebb kakasot már ritkábban.

A vedlés jelentkezési formája és időtartama egyenként nagyon különböző. Némely baromfinál lassan, fokozatosan áll be, másinál egyszerre. Egyes tyúkok 2½–3 hónapig, mások 6–7 hónapig is vedlenek. A vedlés ideje függ a baromflak korától is. Minél öregebb egy tyúk, annál tovább tart a vedlési idő s sokszor kinyulik a késő őszi hónapokra is. Ilyenkor a hideg és nedves időjárás nagyon megviseli a baromflak amúgy is legyöngült szervezetét. Ez utóbbi esetben talál kedvező talajra és puszta baromfivész, ha nem gondozzuk kellő figyelemmel tyúkjainkat.

A legjobb vedlési forma az, amely aránylag rövid idő alatt, de azért fokozatosan történik. A baromfi tollazata lassan hull ki, de egyidejűleg testének más részén már növekedik is az új tollazat, úgy, hogy szinte észrevehetetlen a vedlés. Az ilyen vedlési formát mutató tyúkok közül sok akad, amelyik tojik is a vedlés alatt. Ilyen egyedek természetesen csak az egészen fiatal és jó tojó tyúkok közül kerülnek ki.

A legkedvezőtlenebb a vedlésnek az a módja, mellyel a baromflak testének majdnem egész felületén egyszerre, úgyszólván máról-holnapra hull ki a tollazat. A test nagyrésze csupaszon marad s az új tollazat kinövése huzamosabb időt vesz igénybe. Ugyanílyen rendellenes dolog a tyúkok kétszeri vedlése évente. Ez az eset azoknál a fiatal tyúkoknál szokott előfordulni, melyek túlkorán kezdték el a tojás rakást.

A meghagyandó törzanyagot már kis csirkekorban figyelni kell s csak a leghamarabb tollcsirkéket kell besorozni a törzsbe.

AKADNAK csirkék, melyek még 3–4 hónapokig csak csupaszok, aminek legtöbb esetben a szul alkalmazott beltenyésztés és a gyenge takonyozás, vagy valami szervi hiba lehet az oka. Az csirkék nagy korukban, majdnem kivétel nélkül nagyon sokáig és kedvezőtlenül vedlenek s ezért tenyésztésre alkalmatlanok. A vedlés és a tohibái öröklődő bajok, de legalább is a hajlam felül öröklődő.

A vedlés kihatással van a tollazat színére. Egyenként változó arányban. A baromflak színes és természetes tollváltozásait ez esetben az 2 csoportra kell osztanunk: 1

1. Ivarérettség előtti (csirke korbeli) tollváltozások.

II. Ivarérettség utáni (kifejlett baromflak) tollváltozása, illetve vedlés.

A kis csirkék többször vedlenek, míg el nem érnek a tohibájukat. Ezen pihe, illetve tollváltozatokat a folytonos tökéletesedés jellemzi az ivarérettség, amikor is minden baromfinak a legszebb és a legtekélyesebb a tollazata. Ezzel szemben ivarérett baromflaknál a tollváltozást, illetve a vedlést, a tollazat színének a tökéletes színézetől fokozatos eltávolodása jellemzi. A vedlés után a tollazat már nem olyan szép színű, mint az első ivarérettség korában. Fakóbb, szintelenebb, fénytelen s ezek a jelenségek a baromflak öregedésével huzamosan fokozódnak.

Az elfakulás leginkább a sarga színű tollazat vedlése és különösképen az „orpington” erős baromflak tollazatán, ami részben a sarga színnyegében rejlik, de ezenkívül annak is tulajdonható, hogy színtiszta, sarga tollazatú baromflak beltenyésztésénél fehér tollszínű baromflak keresztet is felhasználhat.

Ez a jelenség éppen úgy bekövetkezik a fehér, fekete, sőt szabályosan tarkított, úgynevezett raj színű tollazaton is, csak kevésbé észrevehető. A sárga és fekete színű tollazat is viszik élénkítő

ldőgyezintén a szabályosan tarkázott tollazat, a többi rendszerint eldurvult s kezdemek szembe- nézni a rajzhibák.
 megfigyelések szerint, vedlés után legkevésbé seleg a nyak tollazatának a színe és leginkább a tollazat. Ezen utóbbi jelenség különösen jól észlelhető. A nyaktollazat ugyanis termé-

szeténéi fogva hajlamosabb a sötétebb színeződésre, de ettől eltekintve is, mindig fényesebb s így egy kis színhalványulás kevésbé észrevehető.
 Az egyöntetűség elérésének a fent elmondottak a legnagyobb akadályai, de közülük sok leküzdhető, helyes takarmányozással és célszerű tenyészkiválasztással.

VETÉS MIELŐBBI BE-
 A földművelésügyi intéz-
 ta keresztül felhívást intéz-
 ta hogy az őszi vetési mun-
 tanagobb erélytel folytassák
 fejezzék be, még mielőtt
 esetleg azt meg nem aka-
 Ez: hazajutás kötelesség is,
 rában élünk és az ország-
 tól csak a termelés megjelöl-
 től biztosíthatjuk. Munka-
 tündéni katoná és minde-
 tnia kell, hogy a jól fel nem
 munkaidő a nemzetet gyen-
 eményben, mert termelési
 agyi veszteséget okoz. Az
 nyergobanot-szükségletét a
 is feltétlenül biztosítanuk
 et kötelessége minden gazdá-
 az őszi vetést rendszeren, a
 en elvégezze.

nyes áron kapnak cukrot
 a méhészek.

Élvrészi Méhész Egyesület
 az iparügyi és földművelés-
 szterium nagyobb mennyi-
 zázalékos homokkal kevert
 kristálycukor kiosztását
 szte. Az idei rossz időjárás
 méhek nem tudták begyűj-
 kségletüket és enni a mé-
 talusnak vannak kitéve. A
 nyű pusztulása jelentős
 gazdasági kárt okozna és
 sükre más mód már nincs.
 méhesatládoknak - cukorral
 tesse.

ben a cukor elosztásával a
 tium az Erdélyrészi Méhész
 et biza meg. A cukor ára
 1.10 pengő. Egy méhesatlád
 —7 kg. cukor igényelhető,
 tlet által díjtalanul a kül-
 erendelőapon.

tellet arra, hogy a folyó évi
 tre kiutalt cukor már csak
 rig osható ki, az Erdély-
 részi Méhész Egyesület felhívja az
 méhészeket, hogy az egész
 or igénylésüket minél előbb
 jenek megrendelni. Az EME
 olozvár, Majális-utca 22.

A fagy hatása a tejre.

Az egész tömegében megfagyott
 teljes tej egyes részei különböző ösz-
 szetelűek. Minthogy a tej megta-
 gyásúig főlzödés is történik, a fa-
 gyott tej különösen sok vizet és ke-
 vés száraz anyagot tartalmaz, a fa-
 gyott tej különösen sok vizet és ke-
 ről származó rész pedig sok fehérjét,
 lejeukrot és ásványi anyagot, továbbá
 rendszeren elég zsírt is zár magába.
 Teljesen felolvasztott tej esetében
 az először felolvadt rész összetétele
 a felolvasztás hőfokától függ. Ha a
 tejet 40—50°-os vízben olvasztjuk
 fel, úgy az először felolvadt rész
 vízzel hamisított tej összetételét mu-
 tatja, viszont ha a tej szobahőmér-
 sékellen olvad fel, úgy az utójjára

felolvadó részek összetétele ilyen.
 Részben fagyott teljes tejen a ki-
 fagyott rész felolvasztása után a víz-
 zel hamisított tej összetételét és tu-
 lajosságait mutatja, amennyiben a
 zsírtmentes szárazanyagtartalmát
 febb, mint az eredeti tejé, zsi-
 lta ma viszont rendszeren, sőt néha igen
 nagy. A folyékonyan maradt rész
 zsírtmentes szárazanyagtartalma na-
 gyobb, mint az eredeti tejé, zsírtar-
 talmá ellenben sokszor csekély (a
 zsírtartalom alapján néha lefőlzött
 tejnek nézhetünk). A teljesen fel-
 olvadt és összekevert tej összetétele
 mindig olyan lesz ismét, mint volt
 megfagyás előtt. Ez a tény a tejjá-
 sárló az eladó szempontjából egy-
 aránt fontos.

**A „MAGYAR NÉP” HUSEGES OLVASÓJA VAGYOK
 ÉS TUDNI OHAJTOM A:**

PEKK és FUTOR

hozám legközelebb eső és legelőcsőbb beszerzési helyél,

HOGY:

- drb. ^{1-roszkodi szoptató} **KOCÁM** ^{me gyógyítására, erőbentartására.}
- " ^{angó kóros koszos lejjellen} **MALACOM** ^{gyors meggyógyítására}
- " **SÜLDÖM** ^{gyors szilálására}
- " ^{lejjelőcsében elmaradt} **BORJAM CSIKOM** ^{gyors tejlesztésére}
- " **TEHENEM** ^{lejjének megjavítására és a tejhozam emelésére}

PEKK és FUTOR.

sürgősen beszerzek és fenti állataimnak adagolhessak. Kötelezem magam, hogy elért eredményeim gazdaltársaim okulására a „MAGYAR NÉP”-et közölni fogom.

Kelt 194

lakheh u. p. és vármegye. elvasható előírás.

Itt levegőző és bent tartandó!

Itt levegőző és bent tartandó!

Telepítés a Dunántúl

A m. kir. földművelésügyi miniszterium, a telepítés munkájának nagy lendülettel fogott neki. A Zirci Apátságtól földbirtokpolitikai célokra megszerzett 5604 kat. holdon új települések létesítését határozta el. A miniszter a telepesköztség helyének kijelölése céljából a helyszínre miniszterközeli bizottságot hívott össze.

A terv szerint az új telepes községbe sokgyermekes családokat telepítenek át. A telepesek kb. 14—25 kat. hold területet kapnak és részükre egy-két szobás lakóházakat építenek, megfelelő számú állat befogadására alkalmas istállókkal. Az építkezések a jövő év tavaszán kezdődnek meg és a telepesek a jövő év őszén már át is költözködhetnek telephelyeikre.

Az előkészítő munkálatokat meg előben az évben megkezdik. Az apátság az egyházi területek kijelölésénél is segítségére volt az illetékeseknek azaz, hogy erre a célra a Telepítési Alap javára 80 ezer pengőt ajándékozott.

Földbirtokpolitikai kirendeltség a Délvidéken.

Bánffy Dániel báró, földművelésügyi miniszter a visszafoglalt Délvidéken, Ujvidék székhellyel földbirtokpolitikai kirendeltséget állított fel. A megszállás ideje alatt a jogszilv állam a visszafoglalt délvidéki területeken földbirtokpolitikai tekintetben olyan helyzetet teremtett, amelynek sürgős felszámolása, illetőleg méltányos és igazságos elrendezése a magyarság elsőrendű érdeke.

A visszafoglalt délvidéki területekkel kapcsolatos földbirtokpolitikai kérdések eredményes, gyors és győztes elintézését kívánja biztosítani a földművelésügyi miniszter azáltal is, hogy az úgynevezett jogszilv földreform revízióján felül a kirendeltség ügykörébe utalta a zsidóbirtokok átengedése kötelezését, a házhelyszerezés és családi otthonok létesítésének előmozdítását, az önként felajánlott ingatlanok szabadkézből vásárlását, a telepesközségek és más csoportos telepek létesítését, a birtokszerek részére kölcsönök engedélyezését, továbbá a mezőgazdasági ingatlanok elidegeneltetésére és haszonbérletre vonatkozó szerződések ellenőrzését is.

Nemzetközi baromfiállítás Budapesten.

A budapesti kiállítások sorában most egy nemzetközi baromfiállítás következik. A magyar kisállattenyésztés ma már európai viszonylatban is oly magas színvonalon áll, hogy a most 17-ik ízben megrendezett seregszemléje az érdeklődés felül annyi tulusággal fog szolgálni Erdély baromfi és házinyúl tenyésztői részére, amennyit egyetlen szakkirovny se nyújthat. A baromfitenyésztés terén Erdélyben a tennivaló még nagyon sok. Tehát méltán várhatja a kiállítást rendező Baromfitenyésztők Országos Egyesülete, hogy Erdély minél nagyobb számban képviseltesse magát kiállításán. A kiállítás 8 csoportban az összes baromfi, galambok, házinyúlak, szakirodalom, tenyésztési segédeszközök, takarmány, stb. kerülnek bemutatásra.

A kiállítók és látogatók részére a MÁV 50%-os utazási kedvezményt nyújt s ezzel lehetővé teszi, hogy az érdeklődők az ország minden részéről eljuthassanak Budapestre. A félárú utazásra jogosító igazolványok 1. Pengő 60 fillérért kaphatók a kiállítás irodánál.

A kiállítás november 26-án nyílik és december 1-én zárul. Az utazási kedvezmény november 24-től december 4-ig érvényes.

Vessünk, amíg az időjárás megengedi!

A régi gazdáknak az a felfogása, hogy minél később kerül az őszi búza vetésre, annál kisebb termés várható, — csak részben állja meg helyét! A mai gazdasági viszonyok között a legutolsó lehetőséget is ki kell használni arra, hogy őszi búzát vessünk. Egyébként is november hónap folyamán még a teljes siker reményével lehet vetni őszi búzát, addig, amíg le nem tagy.

Nem szabad feledni, hogy a tavaszi búza soha sem ad olyan biztos termést, mint az őszi búza. Ezért helytelen a felfogás, hogy sokan elhagyják most a vetést, búza a tavaszi búzában. Mindég igaz ugyanis a régi közmondás:

„A tavaszibúza — ravasz búza”. Vessünk tehát őszi búzát, amíg az időjárás engedi.

Igénybevehető a gazdák burgonyafélése

A közléletügyi miniszter a burgonya igénybevételére a közléletügyi bizottsága érdeklődésére a gazdasági szükségletét meghaladó mennyiséget a közléletügyi hatóságai árvevődi a közléletügyi céljaira.

A száritott tengeri árú

Az idet termésű tengeri megállapításakor a száritott árát nem állapították meg. Hombar körvelet intézett nyosaihoz, melyben közli a gesen száritott tengeri árát. Irint mestersegesen száritott csak a Hombar bizományos szere szabad eladni és ilyen Hombar hozhat forgalomba. mányosok között is különbse a körvelet, mert vásárlási matmos fibizományosok rész ad, csupán a külön bizom vásárolhatnak. A mesterseges ritott és 15%-nát nem nagy tartalmú tengeri átvétel árát nuár 31-éig bármelyik felad son 25 pengő. A fenti ár az e tal vagy költségén vasúti rakva és legalább 100 q. tétel nyes. 15—16%-os viztartalom tén 1 százalék; 17 százalékig 2 százalék; 18 százalékig 4.5 százalék; több nedvesség tart mestersegesen száritott tengeri a nem száritott szemestengert nyes árát kell fizetni. A bizom sok jutaléka mázánként 1 po hivatalos mérlegelés díját a H viseli.

A malmok tengerit még akko vásárolhatnak, ha egyébként H fibizományosok. A száritott zéssel rendelkező malmok száritásra szerződést köthetnek gösított bizományosokkal

Magyar nemzet verses lőrénete

Az „aranyág” lefőrük

az Arpád-ház végső ivadéka
 törésének legyen maradéka,
 nemzetiségét ki tovább is tartva
 a néme törjör öni a magyarra.

lyni nője, kitől örökösét várt,
 békés, síri örökösét várt,
 fejteván, a nemzet sorsa miként fordul,
 örmeiket hagyott férjének utódl.

ben násült, de a sors irigy volt:
 szasság se bimbótermő frigy volt,
 fájón így férfiág nem hajtott.
 It az ország, a király sóhajtott.

századon át ki országot tartá,
 árnyba', bába', bajba', zivatárba',
 az Arpádnak dicsőséges törzsét,
 malmai im hamar felőrlék...

gyodalma, jövendő félése,
 Endre király bánatos élése,
 három század sorá, sívár hátarán
 az „aranyág”, s így maradtunk árván...

Puli, a hadifogoly

andukolt ő is a szerb hadifogolyok között a
 utcán s a szétmálló sorokból kíváncsian né-
 a lakóra. Kicsit idegennek érezte őket. Nem
 ért, de látta, hogy valami nincs rendben e
 örökös menetelés körül. Fel-felhézett a gaz-
 az az ő szeméből se tudhatott meg semmit,
 is valahová a föld alá süllyedt a tekintete,
 obbi hadifogolyának. Vele pedig nem törődött
 látta az arcokon a fáradt kedvetlenséget, s
 özönnyt, amivel társai mindent fogadnak.

az nem ilyenek voltak. Hangos kiáltozás és
 trombokodás kopogott körülöttük, csak most
 esendes minden.

on mi történhetett? És kik azok az emberek
 foglárón, a kis kapukban, az ablakokban?
 on örülnek, miért nem lobogtatnak kendőt,
 Ék még két nappal ezelőtt is? De ezek nem
 emberek voltak. Érezte szagukról, hogy nem
 repektek akkor olyan hangosan. A társai mind
 kkel akkor együtt volt. Csak a sor szélén
 igen katona — szuronyos puskával. Ó lenne
 az egészen?

az darabig zöprengett még, azután felhagyott
 általannak látszó törekvéssel és csak bandu-
 kban a többiekkel.

Megéhezett. Kérőn nézett fel ismét gazdáira, a
 lábukhoz dörgölődözött, de most csodálatosképp nem
 törődött vele senki. Máskor legalább belerágtak, de
 most észre se veszik. Hangosat vakkantott, hogy fel-
 hívja magára a figyelmet, de ennek sem volt ered-
 ménye. Csak annan a ház mellett intégetett egy olyan
 idegenruhás katona, mint amilyen őt is kísérte. Egy
 kicsit félt tőle, de azután mégis csak meggondolta
 magát. Kiődögolt a lábak közül, s a ház felé vette
 útját. Az árok szélén azonban megállt. Várt, hogy
 megegyeszer hívják, azután átugrott az árkon.

Az idegen katona mosolyogva hajolt le hozzá,
 megveregette fekete kócos hátát, aztán egy darab szal-
 lonnát kotort elő valahonnan. A második darabot
 már a tenyerén tartotta elébe.

Közben mind többen és többen gyűltek köréjük,
 símogatták és egymással versengve etették.

A szalonnától egészen felvidult. Hálásan eső-
 váltta a farkát. A katonák játszanai kezdték vele. Ő
 pedig engedelmesen „szolgált” és szaladt az eldobott
 kövek után.

Amikor észrevette magát, a menet már messze
 járt. Nem látszott belőle semmi. Nyugtalanság fogta
 el. Szaladt volna a többiek után, de valahogy nem
 tudta rászárni magát. Az a katona pedig, akitől enni
 lapott, félbe vette, gépkocsira raka és betakarta.

Az utcára birkanyáj érkezett a legelők felől és
 széledt szét a mély sárban.

A puli nézte egy darabig a takaró alól, azután
 villángyorsan kiugrott a gépkocsiból és máris ott
 sürgölődött a rendetlen nyáj körül. Mire kétszer kö-
 rülfutotta a békés csoportot, már sűrű sorokba tömő-
 rültek a birkák.

A nyáj után subás magyar haladt. Kezében
 hosszúnyűhő fűtyűst hordott, de lábai fáradtak voltak
 már és kutyáját előltek mellőle valahol a réten.

A puli megállt előtte. Megesővéla a farkát
 mintha munkára ajánlkoznék. Nézték egymást egy
 kis ideig, azután a juhász lehajolt és megveregette a
 bozontos hátát, tenyerét végighúzta az okos kis állat
 fején.

A puli megértette a mozdulatot. Tudta, hogy
 megkötötték az egyezséget. Öröme jelűl farkával,
 mint valami eleven motollával fricskölte a sarat,
 azután birtelen eliramodott. Az idegen katonákat
 kereste, de hogy nem találta senkit, visszasonpolygott
 az új gazdájához. Rénézett, jelezve, hogy minlent el-
 intézett maga körül és indulásra kész. Amikor meg-
 látta az öreg juhász szemében a mosolyt, megelé-
 detten vakkantott, majd teljes erejéből a nyáj után
 vetette magát. A juhászon is meglátszott, hogy elé-
 gedett.

Ki tudja, nem ismerték-e fel egymást valahonnan
 az idők végtelen messzeségéből, amikor itt még nem
 volt atár, csak ők voltak ketten ott, a lánnyalású
 magyar dombok alján, a forró napsütésben?

Gyalai Jenőkövcs Ferenc.

Az őrszem baze gondol...

Ablakom, mely felétek néz,
Előírják a magas hegyek,
Milyen jó, hogy lelkeim is van. —
Lélekben most haza megyek.

A hervadó őstbe szállító
Gondolatom, mely titétek,
Kínomatok virasztom én,
Mint a többi hős vilétek.

Morosheitz, 1941 nov. 4.

Ahol stávkés, oda állók:
Egyik percben puskám ropog.
Hogyha csendes az őrhelyem,
Másik percben könyvet fogok.

Testem, lelkeim a hatámi
Puskám, szívem és lépteim
Minden küzdés édes nekem,
Erretek — szeretéim!...

Izsák Domokos tizedes,
21-es honv. határőrsz.

Apróságok - Adomák

Ahol jégre írják a híreket.

Grönland szigetének távoli lepeire a közlekedési nehézségek miatt nem juthatnak el az újságok. A grönlandiak azonban ötletesen segítenek magukon. Minden falu főterén egy nagy, sima jégfalat állítanak fel. Minden faluban van legalább egy rádió. A rádió híreit egy hivatalosan cinevezett „szerkesztő” mindig a jégfalra írja. Nyáron rövid ideig szünetel a jégujás megjelenése, de most már ismét közli a legújabb híreket.

Autobuszejétek súly szerint.

Görögországban azokat, akik autóbuzson akarnak utazni, lemértegelik és a jégy áruól a testsúlyhoz aránytva számítják ki. Így a kövér emberek a görögországi autóbuzsokban Irágabban utaznak, mint a soványak!

A jövő nemzedék érdekében!

— Anyatejgyűjtőállomások
Németországban. —

Németországban sok anyatejgyűjtő állomás működik. Az állomások évente több ezer liter anyatejet becsafoltanak a kisgyermekrendelőkre. Az áldásos intézmény egyaránt segít a szegény és a gazdag anyákat, hogy — ha szükséges — gyermekeik anyatejéhez juthassanak, ami az egyetlen természetes tápláléka a kisgyermeknek. Az anyatejgyűjtő állomások hatósági és orvosi felügyelet mellett fejlik ki áldásos működésüket.

A heringhalászat jelentősége.

Norvégia partjain 1910 óta nem volt olyan hatalmas heringszákmány, mint az idei évben. Ezzel kapcsolatban emlékeztetnek arra, hogy a hering mint népi táplálék, már a világ háborúiban igen fontos szerepet játszott, pedig az ellenség minden megkísérelt, hogy a heringtümegeket a német öbölből távolítsa.

Tianevü város.

Az északamerikai Arizona államában fekvő Fiddio városka 1924 óta most változtatta meg tizedszer a nevét. A városkát most — egyelőre — Hammersville-nek hívják. A városi tanács meghatározott összeg letétele ellenében bárki nevére hajtandó a városi elkeresetelt. Ezt nevezik amerikai üzleti szellemnek.

Vadon élő gorillát fogtak

Olaszországban.

A 2.165 méter magas Monte Cimone magas hegyen, az északi Apenninek legmagasabb csúcsán felmúlt gorillát fedeztek fel. Hogy az állat hogyan került a hegyre, eddig még nem sikerült kideríteni.

Agy nélküli ember.

Lehel-e agyvelő nélküli éni? Egy amerikai sebész erre a kérdésre igennel felelt. Gulpin doktor a new-yorki egyetem sebészeti osztályán fényképeket és rajzokat mutatott be, amelyekből kitűnik, hogy egy súlyosan sebesült katona agyvelőjének kétharmadrészét kioperálták. Gulpin doktor kijelentette, hogy a katona ennek ellenére tovább él, meggyógyult és éppen úgy gondolkodik, beszél, cselekszik, mint sérülése, illetőleg az operáció előtt. A katonából minden tekintetben teljesen normális ember lett. Gulpin dokornak

ez a fantasztikus bejelentés alkalmas arra, hogy az agyjáról eddig fennálló tudományt feltegyék kérdéssé tegye.

90.000 hektár háló
Németországban.

A német halastógazdálkodás területe gyarapodás közben lényeges módon a régi birodalom halastavai léte 55.000 hektárt tett ki keleten és nyugaton tovább hektár járult. Halgazdálkodás pontjából Németországban van első helyen, egymagában hektárral. A területi nyerevelésében a gyarapodás hektárral. A második hely hektárral, a Várta-tartomány el.

Tücsök-csapás.

Hatalmas tücsökcsereg meg a norvégiai Os község határai szepre merészkedtek vágatás nélkül nélkülük a tücsököknek, női ruhákra féle ruhadaraboknak, a leérvággal azonban a selyem múlt falták fel.

Pórljárni uszoriás.

Egy közönség volt egy uszoriás. Bizony, igénybe nehezen szivelték.

Éppes Apa Mátéval e hogy a számará betévedés zabjába. A figyelmeztetés kapta a károsító hamaromondta:

— Máté Apa, ha még egy fogom a számarát a zabom szemem.

Apa Máté vállat vont monddt:

— Ha elveszi, vejem le!

előfizetőink részére, akik borsgyólól kifolyólag tanácsra szorosan rovatunkban készségesen tudnak válaszolni. Tekintettel arra, szakértőinknek a tanácsadásért díj kell, felhívjuk olvasóinkat, beküldött tanácskerő levélhez adjanak 70 fillért forrási tandíj (1 pengőt), kömnyebbség okáért. A tanácsadás költségeit megfedezhetjük. Ha a választ levelünkben adják, ezenfelül még külön díj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a cím csatolva van. Fenntartjuk magunknak azt a jogot, hogy olyan leveleket, amelyek közérdekűek, a választásban adjuk meg.

Kérésével forduljon a járási ügyi felügyelőséghez. A járási ügyi felügyelő hivatala a fővárosi irrodában van. Nem tudnánk adni, mert meggyéknél a más a helyzet.

A őszi árpát most már ne vessen. Az őszi árpa, ha ősszel nem erősen nem bokrosodik jól meg lehetne nagyon könnyen kifagy. Ajt készítése most jól eldől. A kál- és őszi mély szántást, most ne tartsa és tavasszal vessen a földmunka őszi árpát. Az őszi búza vetésén most később el vehet búzát meg az őszi árpának szánt kukoricát.

B. Nem valószínű, hogy az Onomimittet jelenség összefüggésben van. Azt, hogy a föld mélyében földmunka. Egyébként is a földgáz után kutatáshoz és fűrészhöz magának nincs joga. Jelenleg Erdély földének folyának eredményes földmunka.

F. Ha juhait métegykóra gyanyaggyógykezelést mielőbb végeztesse, mert amíg jó erőben vannak, a kezelés után leggyorsabban kibehat. Később esetleg már annyira gyengének lesznek, hogy ha a métegykór szabadulnak, nem jönnek helyre. Sőt el is pusztulhatnak.

S. K. November hó 9-én, hajnalban 3 órákor Budapesten és környékén is élethelpelet a jobbrahajtás rendje. Így most már az egész ország területén egységesen hajtást rend urallokdik. Téves tehát az állítás, hogy még most is vannak az általános szabály alól kivételek.

A. L. A gyümölcsintézői állások, vírmeggyéknél most vannak szervezés alatt. Forduljon kérésével a m. kir. Földművelésügyi Minisztérium erdélyi részli Kirendeltségéhez (Kolozsvár, Bartha Miklós-utca), vagy az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesülethez (Kolozsvár, Majláth-utca).

L. Z. A kutya a 30 éves életkort nem éri el. A legritkább esetben 35 év. A feljegyzések szerint a 27-29 év a kutya életkorának felső határa. Sok függ a kutya tartásának módjától és a gondozástól. A 40-50 éves kutyaokról szóló történetek a mesék világába tartoznak.

Többeknek. Az evés 1 és 2 pengő érték november hónap 30-ig közforgalomban maradnak. Téves az állítás és hibás újsághíren alapszik, hogy október 31-étől nem kell azokat elfogadni. A Magyar Nemzeti Bank és fiókjai 1942. január hó 31-ig fogadják el beváltásra az 1 és 2 pengősöket.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőikért:

M. A. Kézdiszentlélek. A J. L. Szilágyihalla, K. Gy. Nagymajtény, F. J. Szentkeresztbánya.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Tudomásra hozzuk az érdekelteknek, hogy Vinczeffy Sándor székelyföldi megbízottunk irányítása mellett Máthé Lajos is végez ezenfelül lapunk érdekében munkát. Nevezett most Csík megyét befejezte s a Székely-

föld többi megyéit keresi fel, hogy az ottani bátrálekóktól a díjat fejezze. Köszülük tehát előfizetőinkkel, hogy Máthé Lajosnak kijelentjük bátrálekókat, mert mint említettük, ő most a mi szolgálatunkban áll. Több íróra, a máthé megbízottunk Bihar megyébe utazott és bazonáltalán megvizsgálta az ottani előfizetőket is fizetnek hi a díjat megbízottunknak. Ugyancsak hímet megbízottunk Udvarhely megyébe is.

Abba ezidő szerint nem küldhetünk megbízottat, azon helyekre postautalványt küldünk, amelyben feltüntetjük a f. év végéig esedékessé vált díjat. Kérjük előfizetőinket, hogy bátrálekókat ezen postautalvány felbrazolásával küldjék be kiadóhivatalunkhoz.

Lakásváltoztatás esetén kérjük a régi cím közlését is hogy a cím átjavítását zavartalanul eszközölhessük.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: G. M. Gidófalva 3.20, B. J. Kézdisrázapatok 11.20, T. S. Kézdisrázapatok 6.20, J. M. Nyujtód 11.20, H. sz. 6.20, Özv. Sz. S. né Szilágyifőkeresztur 5 (tr. 1941. XII. 31-ig), O. M. Fugyivásárhely 6.20, Id. N. A. S. Síter 6.20, K. M. Forgópránd 6.20, Gy. J. Angyalos 6.20, F. J. A. né Csomortán 6.20, L. J. Hatolyka 6.20, N. I. Kőpec 14.54, Sz. F. Sepsiszentgyörgy 6.20, B. L. né Sepsikőröspatak 6.20, Özv. E. L. né Szászrégen 6. Sz. M. Szentgerice 11.20, V. F. Torja 11.20, P. F. Gyergyóalfalu 7.16, H. L. Albis 6.20, P. Gy. Apátkeresztur 6.20, B. M. Berettyószéplak 6.20, Gy. L. Bors 11.20, S. P. Csételek 3.20, S. Za. Erábrány 6.20, L. J. Erköbökút 6.20, P. J. Erolaszi 6.20, T. I. és T. A. Eled 4.20-6.20, G. M. D. né Ujós 5.70, M. M. Nemesbikk 3, B. J. Gelence 6.20, H. sz. Kálnok 6.20, P. J. Kézdiszentkereszt 6.20, N. I. p. Ozsdola 6.20, B. J. és G. A. Torja 6.20-6.20, F. D. Geges 6.20, B. D. Fugyivásárhely 6.20, Özv. D. A. né Árkos 6.20, B. F. Ozsdola 6.20, P. D. Torja 6.20, Özv. J. K. né Harc6 6.20, Özv. Gy. J. né 6, F. M. né Vajdaszentivány 6 pengő.

Szerkesztésért felel: PAP JANOSSY BELA DR.
Felelős kiadó: TÓTH KÁLMÁN.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.
Magyarország egyedüli állami érdekességű, szinmagyar biztosító szövetkezte.
Kartelen kívül!
A biztosítás minden ágval foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyi képviselők minden városban és községben.

Erdélyi Fiókgazgatóság:
Kolozsvár, Horváth-út 6. szám. — Telefon 36-83.

T. EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR
Szent György tér

Havat hoz már hófehéret
Árpádházi Szent Erzsébet,
S ezzel a tél be is küszönt,
Hoz magával jég- s fagyözönt.

Tanuld meg!

Hogyan hajtjuk végre a bőrök szőszát?

Nyers állapotban mindenféle marhabőr, legyen az bármilyen koru állattól származó, kivéve a borjúbőrt, mind télen, mind nyáron, a bőr súlyához viszonyítva kb. 33% sóval sózandó be, úgy, hogy a só a bőrt egyenletesen, teljesen belepje. A bőrök néhány óráig — még a rohamos sóoldósádsáig tart — nyitva tartandók, azután a gerincnél összehajtva a bőrszőz dobogóra kerülnek. Szigorúan ügyelni kell arra hogy az összehajtásnál a hátrész húzóoldallal, a szőrző rész szőrző oldallal kerüljön szembe. Tilos tehát a körben való sózás, amikor a húsos oldal a szőrző oldallal kerül szembe. A bőrök nyáron hűvös, bétig, télen — jégmentes helyen — legalább négy hétig tartandók a dobogón és csak ezen idő eltelte után szedhetőek onnan fel. Az így kezelt marhabőrökből teljesen száraz lesz.

Borjúbőrök sózásához a bőrök súlyához viszonyítva kb. 50% só használandó fel. A kezekes ugyanúgy történik, mint a marhabőrénél.

Gyűjtsünk madáreléséget!

A madarak téli etetése igen nehéz lesz, mert az arra alkalmas zivadáékok és olajos magvak nehezen lesznek beszerezhetőek. Gyűjtsünk ezért össze minden konyhabakladékokat, látványlag értéketlen, de állás zivros ételmaradékokat, mert ezeket a madarak téli etetésére igen jól felhasználhatjuk. A főt: zöldség és burgonya, tésztaemlék hulladéka mind igen jó elejét fognak szolgáltatni madarainknak az ősési napok idején. Ne feledkezzünk meg tehát haznos madarainkról, mert a téli etetés gondosrágát ezerszeresen meghálálják azzal, hogy sok háros hernyót, bogarat és férget pusztítanak el.

A különböző fajtájú virágmezék értéke.

Az ize, illata, zamata és balmzállapokra nézve egymástól teljesen különböző összetétele között rendszeren nincsenek nagyobb különbségek, mint amelyeket egy és ugyanazon fajtájú és összetételében is találunk. Az egyes mezfajtákú összetételük legymástól döntőbb módon különbözteti meg a nektárral felvevő illatok és színes anyagok minősége. Ezek olyan kis mennyiségben foglaltainak a különböző fajtájú mezékben, vagy annyira illóak, hogy eddig vezgyi módúzerkel nem sikerül őket megvizsgálni. A különböző mezfajták között azt tekintjük értékesebb-

nek és táplálóbának, amelynek a tartalmában kevesebb, náthatóság szempontjából az a méz értékesebb, a vésbé igrósodik és így könnyebben felhasználható, azonban a méz nemcsak nagy tápértékű tápszere és zamata folytán elsőrendű élelmiszer is, az értékesebb, melynek finomabb ize, illata és zamata

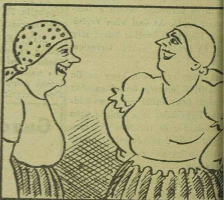
Tanulságos újsághír.

Az alábbi újsághírhez nem kell hozzáfűzni mit sem.

A Szatmár közelében jekvő Szaniszlón Nagyodaváló lakos 11 éves fiával kiment a szőlőbe, időszere munkálatokat együtteren elvéggeztek. Miben a fiatal fiú sok szőlőt evett, estére rosszul előhívott orvos mérgezés tüneteket állapított meg. A leggondosabb ápolás sem tudta a felszabadított, is mérég hatásait meggyátolni a 11 éves gyermek örök károsító károsodását.

A vizsgálati megállapítása szerint a romboló szőlővel került a gyermek szervezetébe. A gyümölcsből volt s jelenő mennyiségben tartalmazott mérget a permetezésnél használtak. A végleges meggyátó gyümölcs gázai is elősegítették a halál bekövet-

Az akarterő

Mari néni: Hát hogy az urad lemondott a d zseről, ahhoz bizony nagy akarterő kell!

Juli néni: Hát! Istennek, az van is — nekem